

TISKOVÁ ZPRÁVA Č. 189/24

V Lucemburku dne 7. listopadu 2024

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-460/23 | [Kinsa]¹

Napomáhání k nepovolenému vstupu uskutečněné za humanitárním účelem: generální advokát Richard de la Tour má za to, že směrnice 2002/90 je platná a upřesňuje podmínky trestnosti v unijním a vnitrostátním právu

Směrnice 2002/90 je v souladu se zásadou zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů. Předkládajícímu soudu přísluší, aby zajistil, že sankce použitelné na osoby, které jednaly nezištně, jsou přiměřené, pokud tyto osoby nejsou zproštěny trestní odpovědnosti

Směrnice 2002/90² vyžaduje, aby členské státy přijaly vhodné sankce vůči každé osobě, která úmyslně napomůže příslušníkovi třetí země nepovoleně vstoupit na území členského státu³. Tato směrnice však stanoví, že členské státy mohou rozhodnout, že neuloží sankce, pokud cílem tohoto jednání bylo poskytnout humanitární pomoc⁴.

Na základě této směrnice je v italském právu protiprávní napomáhání k nepovolenému vstupu, bez ohledu na to, zda je prováděno za úplatu. Toto právo stanoví trest odnětí svobody v rozmezí od dvou do šesti let, pokutu ve výši 15 000 eur za každou dotčenou osobu, a patrně umožňuje kumulaci sankcí.

Soud v Boloni musí rozhodnout o trestní odpovědnosti příslušnice třetího státu, která pomohla dceři a neteři, nepovoleně vstoupit na italské území s použitím falešných dokladů totožnosti. Tento soud má pochybnosti o platnosti směrnice 2002/90, jelikož tato směrnice podle něj nepřiměřeně zasahuje do základních práv dotčených osob. Má konkrétně za to, že uvedená směrnice je v rozporu se zásadou přiměřenosti, neboť unijní normotvůrce stanoví trestnost napomáhání k nepovolenému vstupu bez ohledu na to, zda je prováděno za úplatu, aniž vyžaduje, aby členské státy zprostily trestní odpovědnosti osoby, které jednají za humanitárním účelem nebo z důvodu rodinných povinností.

Generální advokát Richard de la Tour se ve svém stanovisku předneseném dnešního dne upřesnil zaprvé, že trestnost napomáhání k nepovolenému vstupu se vztahuje na všechna jednání, kterými osoba uvážene a záměrně napomáhá k nepovolenému překročení hranic členského státu, a to bez ohledu na motivy této osoby.

Zadruhé má za to, že **neexistuje žádná skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost této směrnice s ohledem na zásadu přiměřenosti trestných činů a trestů** zakotvenou v čl. 49 odst. 1 Listiny. Tato trestnost spadá do trestní pravomoci sdílené mezi Uníí a členskými státy a je součástí sbližování stávajících vnitrostátních právních předpisů. Vzhledem k tomu, že uvedená směrnice nemůže sama o sobě založit trestní odpovědnost jednotlivců, je na členských státech, aby byla tato trestnost začleněna do vnitrostátního práva, které bude přiměřené a vybavené konkrétností, přesností a jasností, jež jsou nezbytné pro splnění požadavku právní jistoty. Je rovněž na členských státech, aby v souladu se svými vlastními právními systémy, a zejména v souladu se svými kritérii pro založení trestní odpovědnosti, určily, v jakém rozsahu může osoba s ohledem na okolnosti případu využít zproštění trestní odpovědnosti nebo upuštění od potrestání nebo snížení trestu.

Zatřetí generální advokát Richard de la Tour má za to, že **trestnost napomáhání nepovolenému přistěhovalectví**

není v rozporu se zásadou přiměřenosti zakotvenou v čl. 49 odst. 3 Listiny. Je nezbytné zohlednit nejen vážnou hrozbu, kterou představuje toto napomáhání pro zachování veřejného pořádku a správu hranic, ale také rizika, kterým mohou být dotčené osoby vystaveny v důsledku protiprávní činnosti, která s ním může být spojena, a situace velké nejistoty a závislosti, v níž se mohou nacházet. Dále, i když napomáhání není nutně výdělečnou nebo trestnou činností a nepředstavuje systematicky vážné riziko pro životy těchto osob, je třeba podřadit veškerá jednání, která přispívají k nepovolenému vstupu státních příslušníků třetích zemí pod působnost orgánů činných v trestním řízení, tak, aby byl zajištěn větší dohled nad těmito jednáními, která pod záminkou, že jsou uskutečňována ze solidarity nebo z důvodu rodinných vazeb, mohou ve skutečnosti sledovat jiné cíle. V tomto kontextu přísluší vnitrostátnímu soudu, aby určil motivy pachatele, jakož i posoudil, do jaké míry je jeho jednání vedeno ochranou vyššího zájmu a odůvodňuje, s ohledem na ustanovení jeho vnitrostátního práva, aby byla dotčená osoba zproštěna trestní odpovědnosti nebo aby bylo upuštěno od jejího potrestání nebo jí byl snížen trest.

Konečně generální advokát Richard de la Tour zdůrazňuje, že Soudní dvůr nemá k dispozici dostatečné poznatky o rozsahu důvodů pro zproštění trestní odpovědnosti nebo pro upuštění od potrestání či snížení trestu upravených italským právem. Uvádí však, že zásada přiměřenosti podle něj brání vnitrostátnímu systému, který neumožňuje vnitrostátnímu soudu, aby vyvážil dotčené zájmy a individualizoval trest. **Vnitrostátní soud musí zvláště rozlišit mezi trestností osoby, která jednala z lidskosti nebo nouze a trestností osoby, která je motivována pouze zločinným úmyslem spáchat samotným zákonem zakázaný čin za účelem zisku.**

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska je zveřejněno na internetové stránce CURIA v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

¹ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádného z účastníků řízení.

² [Směrnice 2002/90/ES](#) Rady ze dne 28. listopadu 2002, kterou se definuje napomáhání k nepovolenému vstupu, přechodu a pobytu.

³ Viz čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice.

⁴ Viz čl. 1 odst. 2 směrnice.